

In Nederlandse Sport Federatie zijn bijna anderhalf miljoen sportbeoefenaren georganiseerd

Interessante cijfers uit een in 1963 gehouden enquête

Uit een onder de aangesloten organisaties van de Nederlandse Sport Federatie in 1963 gehouden enquête is gebleken dat de 51 sporttechnische bonden volgens *eigen* opgave 1.462.266 personen in hun registers hadden ingeschreven, verdeeld over 14.061 clubs en verenigingen. Van deze bijna anderhalf miljoen sportbeoefenaren waren 1.009.181 mannelijke en 453.085 vrouwelijke leden. Zestien van de 51 bonden bezitten uitsluitend mannelijke leden met in totaal ongeveer 540.000 personen.

Uit de enquête is voorts duidelijk op te maken dat het aantal variaties ten aanzien van het begrip „lidmaatschap” bijzonder talrijk is en dit verband is bij de berekeningen de formule gehanteerd dat onder „leden” zijn te verstaan degenen, die volgens de statuten, het huishoudelijk of het wedstrijdreglement direct of via een vereniging of club bij de bond zijn aangesloten met de bedoeling de sport in enigerlei vorm daadwerkelijk te beoefenen en bovendien zij die als zodanig zijn te beschouwen.

Uit de aard der zaak zijn degenen, die niet via een vereniging bij een sportbond zijn aangesloten, maar het z.g. individuele lidmaatschap bezitten, wel in het verwerkte materiaal opgenomen.

Toelichting op de cijfers

Het begrip „lidmaatschap” wordt vaak op eigen wijze geïnterpreteerd. Bij de Automobiël Club zijn de startbewijshouders opgenomen, alsmede degenen, die aan regionale of clubwedstrijden waaronder toeristische prestatietochten zijn begrepen, deelnemen. Bij de boksbond heeft het cijfer betrekking op de licentiehouders, waarbij de afzonderlijke vergunningen voor de amateurs, de professionals, de leraren enz. niet nauwkeurig bekend zijn. Volgens inlichtingen van de judobonden staat het vrijwel vast, dat scholen en verenigingen niet altijd het aantal zeer jeugdige leerlingen opgeven en dergelijke geluiden kan men bij meer organisaties beluisteren, al bezitten enkele organisaties een voortreffelijk werkend

controle-apparaat. Bij het kaatsen zijn de jongens van tien tot dertien jaar niet bij de bond geregistreerd. Afzonderlijke gegevens over de gewichtheffers en de worstelaars zijn niet versterkt; beide takken van sport zijn in één nationale organisatie verenigd en de dubbeltellingen zijn niet bekend. De 40.000 tennisparkleden, een vrij nauwkeurige schatting, zijn niet in het ledental van de K.N.L.T.B. opgenomen. Van de bijna 200.000 leden van de Schaatsenrijdersbond bezitten 15.000 een startkaart voor lange- en kortebaanwedstrijden, voor het kunstrijsen, voor de wedstrijd- en toertochten lange afstand. Het overgrote deel van de georganiseerde schaatsenrijderswereld bezit het lidmaatschap der ijsclubs en kan dus wel deelnemen aan onderlinge wedstrijden.

Maar buiten deze aantallen vallen weer de abonne's van de kunstijsbanen en de duizenden en nog eens duizenden, die in een vorstperiode er op uittrekken om een tochtje te maken of een baantje te rijden op een ondergelopen stuk land. Datzelfde geldt ook voor de vele Nederlanders, die gedurende de weekeinden met een zeilscheepje de meren en plassen bevolken of een roeitochtje maken in eigen boot, zonder aangesloten te zijn bij een erkende vereniging.

De spelers van de clubs, die aan zomeravondvoetbal doen, zijn niet in de ledenstaten van de K.N.V.B. opgenomen. Op de eerste plaats is hun aantal elk seizoen variabel en voorts is het aantal dubbeltellingen bijzonder groot. In de K.N.Z.B. zijn ongeveer 15.000 personen in het bezit van een wedstrijdvergunning (met medische keuring) en de overigen beoefenen het zwemmen binnen clubverband.

De leerlingen van schermscholen zijn niet meegerekend; uitsluitend de z.g. licentiehouders kwamen in aanmerking. In het materiaal van de Kon. Nederl. Wielren Unie zijn alle licentiehouders in de diverse categorieën verwerkt, maar ook de leden van de bij de Unie aangesloten wielclubs. Een beperking is opgelegd bij het ledental van de K.N.V.V.L.: diegenen, die lid zijn van zweef-

vliegtuigclubs, van organisaties voor modelbouw en ballonsport, worden als sportbeoefenaar beschouwd; alle andere personen bezitten het lidmaatschap om toeristische motieven of om hun kennis van luchtvaart en ruimtevaart te vergroten. Bij de Kon. Verbonden Nederlandse Watersport Verenigingen zijn de leden van de Noord-Nederlandse Watersport Bond wél, die van z.g. klassen-organisaties niet in het materiaal opgenomen.

Uit deze bijzonderheden valt te concluderen dat het bijzonder moeilijk was, eigenlijk vrijwel onmogelijk, om een „eenheid” voor het begrip „lid” te stellen voor alle takken van sport. De aard van de tak van sport verzet zich daartegen en bovendien spelen historisch gegroeide verhoudingen een niet onbelangrijke rol.

Organisaties zonder sporttechnisch karakter

De Nederlandse Sport Federatie telt 64 aangesloten organisaties, waarvan er dus 51 een uitgesproken sporttechnisch karakter dragen. Over de dertien „andere” leden zijn nog de volgende opmerkingen te maken:

1. De bonden van het Nederlandsch Olympisch Comité zijn eveneens bij de N.S.F. aangesloten;

2. De Nederlandse Katholieke Sportbond heeft ongeveer 285.000 leden. Van dit ledenaantal zijn wél in het materiaal verwerkt de gegevens van de Nederlandse Katholieke Gymnastiek Bond en van de Katholieke Dames Korfbalbond, omdat beide bonden bij de N.S.F. zijn aangesloten. De Katholieke sportclubs (voetbal, hockey, atletiek, zwemen enz.), die aangesloten zijn bij de sporttechnische organisaties van ons land, zijn uit de aard der zaak in de enquête verwerkt.

3. Bij de Nederlandse Culturele Sportbond ligt de situatie anders. Deze bond telt ongeveer 26.000 leden, van wie er ruim 17.000 personen in gymnastiek- en zwemclubs of afdelingen zijn georganiseerd, die niet zijn aangesloten bij respectievelijk het K.N.G.V. en de K.N.Z.B. Verder zijn enkele duizenden leden verenigd in clubs met een specifiek karakter, die activiteiten ontwikkelen buiten de sport. Ongeveer 800 personen van de N.C.S. van 14 clubs zijn direct bij de nationale sporttechnische bonden aangesloten.

4. Voor de ledentallen van de Kon. Nederlandse Dovensportbond en de Nederlandse Invaliden Sportbond zij verwezen naar de afzonderlijke opgave.

De R.K. Vereniging van Leerkrachten in de Lichamelijke Opvoeding St. Thomas van Aquino en de Kon. Nederlandse Vereniging van Leraren en Onderwijzers in de Lichamelijke Opvoeding zijn te beschouwen als vakorganisaties.

5. Buiten de enquête stonden voorts de Nationale Vereniging tot Bevordering van Harmonische Lichaamsontwikkeling (H.L.O.), de Federatie van Bureaux voor Medische Sportkeuring in Nederland, alsmede de stichting Moderne Vijfkamp.

6. De ledenregisters van de Nederlandse Politie Sportbond en van de Nederlandse Studenten Sportstichting leverden voor de enquête nog speciale problemen op. De Nederlandse Politie Sportbond telt ongeveer 14.000 leden en volgens schattingen zijn hiervan 4700 personen direct bij de N.S.F. aangesloten en de 9300 andere leden indirect bij de N.S.F. namelijk via clubs en verenigingen of zelfs individueel in de sporttechnische organisaties. Van de 11.500 leden van de N.S.S.S. (Studentensport) is niet bekend, welke leden c.q. clubs aangesloten zijn bij de nationale sporttechnische bonden en deelnemen aan competities, aan wedstrijden met individueel karakter e.d.

Dubbeltellingen

Bij een meer intensieve beschouwing van het bijeengegaarde materiaal zal het duidelijk zijn, dat het begrip „dubbeltelling” niet verwaarloosd mag worden. De 51 sporttechnische bonden bezitten tezamen 1.462.266 leden.

Het is onmogelijk uit de administraties van de organisaties de zogenaamde dubbeltellingen te halen. Hoevele voetballers spelen niet honkbal of zijn lid van een ijsclub? Hoevele hockeyspelers beoefenen in de zomer cricket? Wie kan bepalen hoe groot aantal is van degenen, die én een veldsport én een zaalsport beoefenen? Volgens deskundigen mag het aantal dubbeltellingen (dat groeiende is) op minimaal vijftien procent worden geschat, hetgeen wil zeggen, dat het aantal Nederlanders, die via de bij de N.S.F. aangesloten organisaties één of meer takken van sport beoefenen, op 1.275.000 personen gesteld kan worden.

Uit de resultaten van de enquête blijken nog andere opmerkelijke bijzonderheden. Bij het K.N.G.V. zijn tweemaal zoveel meisjes en dames aangesloten als jongens en heren. Gelijkelijk verdeeld over de sexen zijn de leden bij de beide wandelorganisaties. K.N.V.B., K.N.G.V., K.N.Z.B.

en K.N.L.T.B. bezitten hoge tot zeer hoge leden-tallen. De Korfbal Bond en de Verbonden Watersport Verenigingen liggen voorts boven de 30.000 leden.

De bonden, die nog geen duizend leden bezitten, zijn niet zo talrijk. Casting, Squash, IJs-hockey, Waterski, Onderwatersport en Kolven zijn takken van sport, die in Nederland (nog) weinig beoefenaren tellen.

De landelijke, regionale of plaatselijke vak- of beroepsorganisaties (scheidsrechters- en jury-verenigingen, organisaties van oefenmeesters, leraren lichamelijke opvoeding, schermen, judo, tennis) zijn niet in de enquête opgenomen, evenmin instanties met een speciaal doel, zoals die van de semi-professionals, van pikeurs enz.

Half miljoen in ander verband georganiseerde sportbeoefening

De Nederlandse Sport Federatie telt voorts 49.893 sportbeoefenaren in 1634 clubs (in 1963) die „direct” of „indirect” tot het nationale overkoepelende lichaam kunnen worden gerekend. In dat dat getal zijn begrepen de spelers van het zomer-avondvoetbal (via de K.N.V.B.), de jongens van 10-13 jaar van de Kon. Nederlandse Kaats Bond, de judoka's van de Nederlandse Katholieke Judo Bond (via de N.K.S.), de leden van de R.K. Nederlandse Motorrijders Bond (via de N.K.S.), de turners en zwemmers van de clubs c.q. afdelingen van de Nederl. Culturele Sportbond, verder 445 leden in 32 clubs van de Nederl. Invaliden Sportbond, 393 leden in 14 verenigingen van de Kon. Nederl. Dovensport Bond, de 4700 (van de 14.000 leden van de Nederl. Politie Sportbond) en de 11.500 sportbeoefenaren, verzameld in de Nederl. Studenten Sport Stichting.

Niet-aangesloten sporttechnische organisaties tellen 141.290 leden in 1229 verenigingen; hieronder vallen bijv. de N.J. J. A. (judo), Judokwai-Nederland, de Nederlandse Christelijke Sport Unie (met o.a. het Kon. Nederl. Christelijk Gymnastiek Verbond, de Christelijke Korfbal Bond in Nederland en de Nederlandse Christelijke Wandelsport Bond) met 100.540 leden in 627 verenigingen (voetbal, atletiek en volleybal worden in de nationale sporttechnische organisaties beoefend), de Nederlandse Kegel Bond (Duitse banen), de Noord-Nederl. Wandelsport Bond en de Nieuwe Unie van Wandelsport Verenigingen tezamen 14.400 leden tellend in 300 verenigingen), de Kon. Onderofficieren Schermbond en de Koninklijke Officieren Schermbond, de Kloot-

schietbond en de Nederlandse Karate Associatie (Japanse verdedigingssport) enz.

De Koninklijke Nederlandse Schaak Bond, de Koninklijke Nederlandse Dambond en de Nederlandse Bridge Bond, vertegenwoordigend de zgn. *denksporten*, zijn evenmin in het verband van de N.S.F. opgenomen. De bonden voor de denksporten tellen 220.345 leden in 1512 clubs.

Indien men de sporthengelaars (georganiseerd in twee bonden) zou willen vermelden, zij aangekend, dat in 705 clubs nog 128.875 personen zijn verenigd.

Een *totaalstaatje* levert het volgende resultaat op:

CATEGORIE	LEDEN 1963	CLUBS
	(dubbeltellingen inbegr.)	
Nederlandse Sport Federatie sporttechnische organisaties	1.462.266	14.061
N.S.F., direct of indirect bij de Federatie aangesloten sportbeoefenaren	48.893	1.634
TOTAAL	1.511.159	15.695
Sporttechnische organisaties buiten N.S.F.-verband	141.290	1.229
Denksporten (buiten N.S.F.-verband) schaken, dammen, bridgen, go	220.345	1.512
Hengelsport (2 organisaties)	128.875	705
TOTAAL GENERAAL	2.001.669	19.141

Niet in aanmerking zijn genomen toeristische zeilers, roeiers, kanovaarders, die bij geen enkele vereniging zijn aangesloten, schaatsenrijders (abonné op een kunstijsbaan of baantjesrijders in een vorstperiode), service-leden bij toeristische organisaties (als de K.N.A.C.), degenen, die Aikido, Karting, Skelteren, Bowling, Midget Golf, ijs- en strandzeilen, Curling en Rollcurling, Paddle-tennis beoefenen, voorts zij, die in scooterclubs zijn georganiseerd, die in militair verband sport beoefenen, die deelnemen aan de Maccabia en de personen, die in bedrijfsverband sport beoefenen bij de PTT, de Nederlandse Spoorwegen enz.

Aan de bij de uitslag van deze enquête gevoegde staten ontlene wij dat te dien tijde het Nederlandsch Golf Comité met 19 verenigingen met totaal 5083 leden van 18 jaar en ouder — 3983 mannen en 1100 vrouwen — bij de NSF was aangesloten.